

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНІ ПЕДАГОГІКА
ТА ПСИХОЛОГІЯ: ПЕРСПЕКТИВНІ
ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

12–13 липня 2019 року

**Київ
2019**

**Громадська організація
«Київська наукова організація
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ**

учасників міжнародної
науково-практичної конференції:

**«СУЧАСНІ ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ:
ПЕРСПЕКТИВНІ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

12–13 липня 2019 року

ЧАСТИНА I

Київ
2019

УДК 37.01+159.9(063)
С91

Сучасні педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 12–13 липня 2019 року). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2019. – Ч. 1. – 116 с.

УДК 37.01+159.9(063)
С91

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ	
Брянцева Г. В., Брянцев О. А. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ПАПЕРОВОЇ ІНЖЕНЕРІЇ	6
Гриценко А. П. ВПЛИВ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗУМОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ	9
Грітченко Т. Я. НАВЧАЛЬНА ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: СУТНІСТЬ, ВИДИ, ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	13
Здір Д. Р. ВПЛИВ БЕЗБАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА ЕМОЦІЙНИЙ СТАН УЧНІВ	17
Ковчин Н. А. РОЛЬ КУРСІВ ЗА ВИБОРОМ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	20
Kozubenko I. V. PARTICULARITIES OF DISTANCE LEARNING IN UKRAINE.....	24
Кравченко А. О. ПІДСИСТЕМА ВПРАВ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ	27
Стасів Н. І., Завірюха Х. В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ВИМІРЮВАЛЬНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ	32
Стасів Н. І., Кремінь М. І. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ З ПРОПОРЦІЙНИМИ ВЕЛИЧИНАМИ У ПОЧАТКОВОМУ КУРСІ МАТЕМАТИКИ	34
Стефіна Н. В. УДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ І АКТУАЛЬНІСТЬ	37
Тодорова І. С. РЕСУРСНО-КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	39
Фізер В. С. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	42

Тодорова І.С., кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та суспільних наук
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
м. Полтава, Україна

РЕСУРСНО- КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Курс на підвищення автономії закладів вищої освіти та ринкові відносини в сфері освіти обумовлюють прагматизм у виборі змісту навчальних планів підготовки фахівців негуманітарного профілю і, тим самим, ставлять під загрозу морально-духовну складову вищої освіти. В останні роки намітилася тенденція до витіснення гуманітарних дисциплін з навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів негуманітарних спеціальностей. Спеціальні (випускаючи) кафедри, змушені боротися за виживання в умовах скорочення чисельності абітурієнтів, використовують найменшу можливість для збільшення кількості кредитів на вивчення вузькопрофільних «своїх» дисциплін за рахунок зменшення годин, відведених на дисципліни гуманітарного циклу.

Традиційно вища освіта відрізнялася тим, що завдяки фундаментально різним за змістом навчальним дисциплінам, вона давала важливий в юнацькому віці духовний ресурс для осмислення буття, формування світогляду, особистісного розвитку. Саме «неважливі» для професійного становлення гуманітарні предмети спрямовують духовний, моральний та естетичний розвиток молоді людини. Доречно в даному контексті згадати історію про досвід вивчення каліграфії в коледжі, розказану Стівом Джобсом. «Рід коледж в той час пропонував, мабуть, краще в країні навчання каліграфії. ... Я дізнався про шрифти із

зарубками і без зарубок, про різні відступи між комбінаціями букв, про те, що робить типографіку прекрасною. Вона була красивою, історичною, майстерно витонченою до такої міри, що наука цього не змогла б зрозуміти. Здавалося, що ніщо з цього не має практичної користі для мого життя. Але десять років по тому, коли ми розробляли перший комп'ютер Макінтош, все це згодилося. І Мак став першим комп'ютером із красивою типографікою. Якби я не записався на той курс в коледжі, у Мака ніколи б не було кількох гарнітур і пропорційних шрифтів. А так як Windows просто скопіював це з Маку, швидше за все, у персональних комп'ютерів узагалі б їх не було... Звичайно, не можна було з'єднати всі крапки воедино тоді, коли я був в коледжі. Але через десять років все стало дуже, дуже ясно» [5]. Цей приклад яскраво ілюструє хибність уявлень щодо можливості реформування вищої освіти шляхом підсилення лише професійних складових її змісту. «Незважаючи на історико-наукові свідчення про те, що найбільш значні природничі й технічні відкриття робилися людьми, позбавленими вузького технократичного мислення, сьогодні в зв'язку з впровадженням складних технологій, розвитку автоматизації та комп'ютеризації має місце ілюзія «застарілості» і непотрібності гуманітарної освіти в світі майбутнього» [4, с. 202].

Компетентнісний підхід, за яким зараз формуються навчальні програми, з одного боку, поставив перед суб'єктами освітнього процесу більш чіткі цілі, дозволив конкретизувати зміст навчальних дисциплін. З іншого боку, – і в цьому його слабка ланка, – очистивши зміст вищої професійної освіти від усього, що не має прямого відношення до визначених компетентностей, він закладає умови для надмірної вузької спеціалізації вищої освіти, за якої внутрішні, особистісні, духовні ресурси випускника можуть істотно збідніти.

Одним з головних аргументів на користь компетентнісного підходу до підготовки фахівців висувається припущення, що він більшою мірою відповідає вимогам до випускників майбутніх роботодавців, на які і слід орієнтувати вищу освіту. Чи відповідає таке припущення реаліям і перспективам ринку праці? Важливо зазначити, що у звіті про професії майбутнього на Всесвітньому економічному форумі в Давосі, експертами були названі десять професійних навичок, які будуть актуальні вже в 2020 році – комплексне багаторівневе вирішення проблем, критичне мислення, креативність, вміння управляти людьми, взаємодія з людьми, емоційний інтелект, формування власної думки та прийняття рішень, клієнтоорієнтованість, вміння вести переговори та когнітивна гнучкість [1]. Як бачимо, частина з них має відношення до вміння співпрацювати з іншими людьми, інша частина – до особистісних навичок. Креативність, інтелект, моральність, духовність, рефлексія, усвідомленість тощо – це найважливіші особистісні внутрішні ресурси для успішної самореалізації

випускника вузу, в тому числі і в обраній професійній сфері. І формується ці ресурси, в першу чергу, через гуманітарну складову освіти.

До переліку невід'ємних складових програми підготовки спеціалістів треба включити духовно-моральну компетентність, під якою розуміють «...таку форму відображення моральних явищ, які включають в себе сукупність уявлень про справедливість, принципи та ідеї, які стосуються духовного виміру життя народу, а також інтелектуальні та поведінкові процеси і стани в межах правового та морального поля, що в сукупності становить систему знань, умінь і навичок, моральних позицій, мотивів та переконань і установок, які відображаються у прийнятих рішеннях і спрямовані на пізнання, самовдосконалення, саморозвиток особистості у сфері професійної діяльності» [2, с. 136].

Подолати надмірний прагматизм у формуванні змісту навчальних планів спеціальностей можливо лише за умов розуміння проектними групами негуманітарних спеціальностей ролі гуманітарної складової у становленні професіонала. Нажаль, всупереч твердженню, про те, що «роль і значення гуманітаристики у ВНЗ негуманітарного профілю вже не потребують доведення», в реаліях сучасної вищої освіти ця проблема знов стає актуальною [3, с.5]. Відсутність гарантованих раніше державою квот на духовну, моральну та ідеологічну складові змісту вищої освіти в процесі навчання за всіма спеціальностями та освітніми програмами потребує від кафедр гуманітарного спрямування аргументованого доведення необхідності використання гуманітарних дисциплін для формування затребуваних часом якостей особистості майбутнього спеціаліста та вдосконалення в цьому напрямку методики їх викладання.

На нашу думку, сьогодні доцільно вести мову про ресурсно-компетентнісний підхід, реалізація якого дозволить підготувати такого фахівця, якій маючі професійні компетенції, володітиме водночас й достатніми особистісним, духовним ресурсами, буде вмотивований керуватися вищими духовними соціальними й моральними цінностями у своїй професійній діяльності. За відсутністю високо моральної та духовної мотивації фахівець із високими професійними компетенціями може бути навіть потенційно небезпечним для суспільства. Найвний в людині духовний ресурс дає їй можливість усвідомлення істинності слів: «Яка користь людині, що здобуде весь світ, але душу свою занепасть?» (Біблія. Н.З. Євангеліє від Матвія. Гл. 16, вірш 26).

Зведення змісту вищої освіти лише до меж вузьких професійних компетенцій, в умовах значного скорочення гуманітарної складової може призвести до втрати студентською молоддю можливості формування внутрішніх особистісних ресурсів необхідних для осмисленого особистісного, професійного життєздійснення та розвитку інноваційно-креативного потенціалу. Гуманітарна складова вищої професійної освіти

має бути збережена, але її зміст та методика викладання потребують суттєвих змін для посилення їх впливу на формування особистісного, духовно-морального ресурсу майбутнього фахівця.

Література

1. Всесвітній економічний форум. URL: <https://www.weforum.org> (дата звернення: 16.04.2019)
2. Мачинська Н.І. Теоретичні аспекти духовно-моральної компетентності майбутніх фахівців. *Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка»*. Випуск 21. 2012. С. 131-136.
3. Теоретико-методологічні засади інтеграції змісту гуманітарної освіти у вищих навчальних закладах негуманітарного профілю: монографія / Онкович Г. В. та ін. К. : Педагогічна думка, 2012. 336 с.
4. Ямпольская Л.И. Концептуализация классической «идеи университета» в неклассическом варианте. Томск : ЭТТ, 2014. 228 с.
5. Steve Jobs' 2005 Stanford Commencement Address. URL: <https://news.stanford.edu/2005/06/14/jobs-061505/> (дата звернення: 21.03.2019)

Бібліографічний опис:

Годорова І.С. Ресурсно-компетентнісний підхід до формування змісту вищої освіти. *Сучасні педагогіка та психологія: перспективи та пріоритетні напрями наукових досліджень* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 12-13 липня 2019 р. Ч. 1. Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2019. С. 39-42.